

Conèixer-lo i conèixer-te (XIII): Ja no es raona, s'esguarda!

L'oració contemplativa desenvolupa una nova manera de mirar tot el que passa al nostre voltant. És un do que satisfà el nostre desig natural d'unir-nos a Déu en les circumstàncies més diverses.

10/02/2021

Si intentem pensar quina és actualment, des del punt de vista

polític i econòmic, la tercera ciutat més important del món...; doncs això era Antioquia durant els primers segles, quan va ser capital d'una província romana. Sabem que és on es va encunyar el terme «cristians» (cf. *Act.* 11, 26) per als seguidors de Jesús. El seu tercer bisbe va ser sant Ignasi, el qual, condemnat a mort durant el govern de Trajà, va ser portat per terra fins a la costa de Selèucia —actual zona sud de Turquia— i, després, traslladat per mar fins a arribar a Roma. Durant el trajecte es van aturar en diversos ports. A cada lloc rebia els cristians de la zona i aprofitava per enviar cartes a les comunitats de seguidors de Jesús: «Escric a totes les esglésies i a tothom dono aquesta consigna: que moro per Déu ben de grat».[1] El bisbe sant Ignasi tenia clar que les feres de l'Amfiteatre Flavi —ara Colosseu romà— serien el seu final aquí a la terra, i per això va demanar incessantment oracions per tenir

valentia. Però diverses vegades, a les seves cartes, som també testimonis de les profunditats de la seva ànima, del seu desig per unir-se definitivament a Déu: «No hi ha en mi flames de cobejances materials. Una aigua viva, això sí, que parla i em diu de dins estant: Vine cap al Pare».[2]

Una planta amb l'arrel al cel

Aquell murmuri interior de sant Ignasi d'Antioquia —Vine al Pare!— que probablement movia la seva vida de pietat i la seva vida sacramental és, en realitat, una maduració sobrenatural del desig natural que tots tenim per unir-nos a Déu. Els filòsofs grecs de l'antiguitat ja havien identificat en el més íntim del nostre ésser una nostàlgia pel que és diví, una enyorança per la nostra pàtria veritable, «com si fóssim una planta no terrestre, sinó celeste».[3] Benet XVI, en la primera

audiència durant la seva catequesi sobre l'oració, també va voler mirar cap enrere, a l'Antic Egipte, a Mesopotàmia, als filòsofs i dramaturgs grecs o als escriptors romans; totes les cultures han estat un testimoni del desig de Déu:

«L'home *digital*, igual com el de les cavernes, busca en l'experiència religiosa els camins per superar la seva finitud i per assegurar la seva precària aventura terrena (...).

L'home porta en si mateix una set d'infinít, una nostàlgia d'eternitat, una cerca de bellesa, un desig d'amor, una necessitat de llum i de veritat, que l'impulsen cap a l'Absolut». [4]

Se sol dir que un dels problemes més comuns d'aquesta *precària aventura terrena* de la nostra època és la fragmentació interior, fins i tot de vegades produïda de manera inconscient: experimentem oposicions entre el que volem i el

que fem, veiem aspectes en nosaltres que no s'uneixen harmònicament, no construïm la narració de la nostra vida com un fil continu amb el nostre passat i el nostre futur, no veiem com poden encaixar juntes moltes idees que hem anat adquirint o sentiments que experimentem... Aquí i allà potser multipliquem versions de nosaltres mateixos. De vegades ni tan sols aconseguim dedicar la nostra atenció de manera exclusiva a una sola tasca. En tots aquests àmbits anhelem aquesta unitat que, pel que sembla, no podem *fabricar* com tantes altres coses.

«No és potser un signe dels temps el fet que avui, malgrat els vastos processos de secularització, es detecti una difusa exigència d'espiritualitat, que en gran part es manifesta precisament en una renovada necessitat d'orar?»,^[5] es preguntava sant Joan Pau II a l'inici del nostre mil·lenni. Veiem, certament, que

sorgeixen moltes iniciatives, presencials i a través d'Internet, dirigides a valorar la nostra capacitat de silenci exterior i interior, d'escolta, de concentració, d'harmonia entre el nostre cos i el nostre esperit. Tot això ens pot portar, com és lògic, cert assossec natural. Però l'oració cristiana ens ofereix una tranquil·litat que no és només equilibri transitori, sinó que és fruit d'una percepció unitària de la vida que sorgeix d'aquesta relació íntima amb Déu; l'oració cristiana, com que és un do, desenvolupa en nosaltres una nova visió de la realitat que ho uneix tot amb ell. «És una actitud interior, abans que una sèrie de pràctiques i fórmules; una manera de ser al costat de Déu, abans que de fer actes de culte o pronunciar paraules».[6] Com és lògic, aquesta *actitud interior*, aquesta *manera d'estar* al costat del Senyor, no sorgeix de la nit al dia, ni arriba sense disposar-nos adequadament

perquè Déu ens la pugui atorgar: és do, però també tasca.

Els ulls d'una ànima que pensa en l'eternitat

En determinat moment de l'homilia *Vers la santedat*, pronunciada a finals del 1967, sant Josepmaria descriu breument l'itinerari d'una vida d'oració.^[7] Es comença a resar —ens diu— amb pregàries senzilles, breus, probablement apreses de memòria en la nostra infantesa; després s'obre pas l'amistat amb Jesús, on aprenem a posar-nos en la seva passió, mort, resurrecció i volem fer pròpia la seva doctrina; després el cor necessita distingir i relacionar-se amb les tres persones divines, fins que això a poc a poc omple el seu dia. I és llavors quan el fundador de l'Opus Dei descriu l'etapa que correspon a la vida contemplativa: arriba el moment en què «ens movem en aquesta font abundosa i clara de

limfes fresques que brollen vers la vida eterna Sobren les paraules, perquè la llengua no aconseguix d'expressar-se; ja l'enteniment s'aquieta. Ja no es raona, s'esguarda!». [8] Llavors, estant en algun punt d'aquest itinerari, ens podem preguntar: quina relació té l'oració amb la vida eterna? En quin sentit l'oració arriba a ser una *mirada* en lloc d'estar formada de paraules?

Amb l'oració esperem arribar a veure les coses, aquí i ara, tal com les veu Déu; a captar el que passa al nostre voltant amb una *simple intuïció* que procedeix de l'amor. [9] Aquest és el seu fruit més gran i per això diem que ens transforma. No ens ajuda només a canviar certes actituds o a superar certs defectes; l'oració cristiana està dirigida, sobretot, a unir-nos amb Déu, conformant així a poc a poc la nostra mirada amb la mirada divina,

començant ja aquí a la terra; en certa manera, busquem curar els nostres ulls amb la seva llum. Aquesta relació d'amor amb Déu —que aprenem i realitzem en Jesús— no és quelcom simplement que *fem*, sinó que canvia el que *som*.

Aquesta transformació personal porta conseqüències en la nostra manera d'interactuar amb la realitat, que fins i tot poden ser molt pràctiques. Desenvolupar en nosaltres, al costat de Déu, aquesta mirada sobrenatural, ens porta, per exemple, a desentranyar el bé que hi ha darrere de tot el que s'ha creat, fins i tot on pensem que és absent, perquè res no s'escapa del seu pla amorós, que sempre és més fort. Ens porta a valorar d'una manera nova la llibertat dels altres, a desprendre'ns de la temptació de decidir per ells, com si de les nostres accions depengués la destinació de tot. També comprenem millor que

L'obrar diví té els seus processos i els seus temps, que tampoc no hem de controlar ni podem controlar.

L'oració contemplativa ens porta a no obsessionar-nos amb voler solucionar problemes de manera immediata, sinó a disposar-nos millor per descobrir la llum en tot el que ens envolta, també en les ferides i les debilitats del nostre món.

Intentar-hi veure amb els ulls de Déu ens allibera d'una relació violenta amb la realitat i amb les persones, ja que busquem entrar en sintonia amb el seu amor omnipotent, més que obstaculitzar-lo amb les nostres intervencions matusseres. Sant Tomàs d'Aquino afirma que la «contemplació serà perfecta en la vida futura, quan vegem Déu cara a cara (1 Cor 13, 12), fent-nos perfectament feliços»;^[10] el poder de l'oració rau en el fet que podem participar d'aquesta visió de Déu ja aquí a la terra, encara que sempre

sigui «com en un mirall» (1 Cor 13, 12).

El 1972, en una reunió a Portugal, algú va preguntar a sant Josepmaria com es podien suportar cristianament els problemes quotidians. Entre altres coses, el fundador de l'Opus Dei va assenyalar que la vida d'oració ajuda a mirar les coses de manera diferent a com ho faríem sense aquesta unió íntima amb Déu: «Tenim un criteri d'un altre estil; veiem les coses amb els ulls d'una ànima que està pensant en l'eternitat i en l'amor de Déu, també etern».[11] En altres circumstàncies, també havia dit que la manera de ser feliços al cel té molt a veure amb la manera de ser feliços a la terra.[12] Un teòleg bizantí del segle XIV havia escrit quelcom similar: «No només se'ns concedeix disposar-nos i preparar-nos per a la Vida; se'ns permet viure-la i obrar des d'ara conforme a aquesta».[13]

Quietud... Pau... Vida intensa

El *Catecisme de l'Església Catòlica*, quan comença a tractar de l'oració, ens sorprèn amb una pregunta que funciona com a examen de consciència permanent: «Des d'on parlem quan preguem? Des de l'altura del nostre orgull i de la nostra pròpia voluntat, o des de "l'abisme» (Sl 130,1) d'un cor humil i contrit?». I després passa, immediatament, a recordar-nos el pressupòsit fonamental per pregar: «La *humilitat* és el fonament de la pregària».[14] Efectivament, aquella *mirada d'eternitat* que genera en nosaltres l'oració contemplativa només pot créixer en el terreny fèrtil de la humilitat, en un clima d'obertura cap a les solucions de Déu, en lloc de les receptes únicament nostres. De vegades, una confiança excessiva en la nostra intel·ligència i en la nostra planificació pot fer que, a la pràctica,

arribem a viure gairebé com si Déu no existís. Necessitem sempre una nova humilitat davant de la realitat, davant de les persones, davant de la història, que sigui una terra fecunda per a les accions de Déu. El Papa Francesc, durant la seva catequesi sobre l'oració, es fixava en l'experiència del rei David: «El món que es presenta davant dels seus ulls no és una escena muda: la seva mirada capta, darrere del desenvolupament de les coses, un misteri més gran. L'oració neix precisament d'allà: de la convicció que la vida no és una cosa que ens rellisca, sinó que és un misteri meravellós».[15]

Llavors, en participar d'aquella mirada que ens ofereix la contemplació al mig del món, sadollarem, en la mesura que sigui possible, els nostres anhels d'unitat: amb Déu, amb els altres, dins de nosaltres mateixos. Ens sorprendrem

treballant infatigablement pel bé dels altres i de l'Església, en veure que els nostres talents floreixen «com un arbre que arrela vora l'aigua: dona fruit quan n'és el temps» (Sl 1, 3). Ens plaurem una mica d'aquella harmonia a la qual estem destinats. Gaudirem d'aquell assossec que no trobem de cap altra manera. «Galopar, galopar!... Fer i més fer!... Febre, dèria de moure's... (...) És que treballen de cara al moment d'ara: «estan» sempre «en present». —Tu... has de veure les coses amb ulls d'eternitat, «tenint en present» el final i el passat... Quietud. —Pau. — Vida intensa dins teu».[16]

Andrés Cárdenas Matute

[1] Sant Ignasi d'Antioquia, *Carta als Romans*, núm. 4.

[2] Sant Ignasi d'Antioquia, *Carta als Romans*, núm. 7.

[3] Plató, *Timeu*, 90a.

[4] Benet XVI, *Audiència*, 11.V.2011.

[5] Sant Joan Pau II, carta apostòlica *Novo Millennio Ineunte*, núm. 33.

[6] Benet XVI, *Audiència*, 11.V.2011.

[7] Cf. Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, núm. 306.

[8] *Ibídem*, núm. 307.

[9] Es la concepció tomista de la contemplació com a «*simplex intuitus veritatis ex caritate procedens*».

[10] Sant Tomàs d'Aquino, *Suma de teologia*, II-II, c. 180, a. 4.

[11] Sant Josepmaria, notes d'una reunió familiar, 4.XI.1972.

[12] Cf. sant Josepmaria, *Forja*, núm. 1005.

[13] Nicolás Cabasilas, *La vida en Cristo*, Rialp, Madrid, 1958, p. 89.

[14] *Catecisme de l'Església Catòlica*, núm. 2559.

[15] Francesc, *Audiència*, 24.VI.2020.

[16] Sant Josepmaria, *Camí*, núm. 837.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/coneixer-lo-i-
coneixer-te-xiii-ja-no-es-raona-
sesguarda/](https://opusdei.org/ca-ad/article/coneixer-lo-i-coneixer-te-xiii-ja-no-es-raona-sesguarda/) (21/05/2025)